

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 103/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. februára 2015 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti PROWIL, s. r. o., Podjavorinskej 5/760, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Peružekom, Advokátska kancelária, Radlinského 1, Hlohovec, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 324/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti PROWIL, s. r. o., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2014 doručená sťažnosť spoločnosti PROWIL, s. r. o., Podjavorinskej 5/760, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 324/2005, ktorou žiada vydať tento nález:

„1. Okresný súd Bratislava I. v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb 324/2005 porušil právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava I. sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb 324/2005 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5 000 Eur (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I. povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 284,08 Eur, ktorú je Okresný súd Bratislava I. povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. Petra Peružeka do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ako uviedol sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu, spoločnosť MCA-J, s. r. o., ako žalobca doručila okresnému súdu 25. mája 2004 žalobu o zaplatenie sumy 400 000 Sk (13 277,57 €) s príslušenstvom proti žalovanému ABC KLÍMA, s. r. o. (ďalej len „žalovaný“). Okresný súd vyzval 25. júna 2004 žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý bol zaplatený 7. júla 2004, 28. júla 2004 vydal platobný rozkaz, proti ktorému žalovaný podal 30. augusta 2004 odpor. Prvé pojednávanie nariadil okresný súd až na 7. september 2006, ďalšie pojednávania na 7. december 2006 a 10. máj 2007. Okresný súd po postúpení pohľadávky, ktorá bola predmetom konania, uznesením z 18. mája 2007 pripustil zmenu v osobe žalobcu. O odvolaní podanom proti tomuto uzneseniu žalovaným

rozhodol 26. novembra 2007 odvolací súd. Po tom, čo bola 10. októbra 2008 doručená zmluva o postúpení pohľadávky, došlo k zmene žalobcu, ktorú okresný súd pripustil uznesením z 20. mája 2010. V období od 10. októbra 2008 do 20. mája 2010 právny zástupca sťažovateľa vyzval dvakrát okresný súd, aby vo veci konal a rozhodol. Pojednávanie bolo nariadené na 3. február 2011, 24. február 2011, 13. jún 2011, 21. november 2011 a 31. máj 2012. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené až na 11. február 2013 a dosiaľ posledné pojednávanie na 12. august 2013 s tým, že toto bolo odročené na účely ustanovenia znalca. Okresný súd však ustanovil znalca až uznesením č. k. 27 Cb 324/2005-522 z 30. júna 2014, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 18. augusta 2014, a to napriek tomu, že sťažovateľ riadne poskytol všetku potrebnú súčinnosť na ustanovenie znalca a jeho ustanovenie aj urgoval. Následne 8. augusta 2014 sa začalo konkurzné konanie na žalovaného. Vec vedená pred okresným súdom pod sp. zn. 27 Cb 324/2005 dosiaľ nie je právoplatne skončená.

Podľa presvedčenia sťažovateľa okresný súd týmto svojím postupom v konaní sp. zn. 27 Cb 324/2005 porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Konanie na okresnom súde trvá deväť rokov, teda neprimerane dlhý čas, hoci vec nie je po právnej ani skutkovej stránke zložitá. Sťažovateľ k nečinnosti okresného súdu a prietahom v konaní nijako neprispel, v konaní bol aktívny a svojimi podaniami sa dožadoval rozhodnutia vo veci. Okresný súd bol nečinný v období od septembra 2004 do septembra 2006, potom od 10. októbra 2008 do 20. mája 2010, ako aj od 12. augusta 2013 do 30. júna 2014. Sťažovateľ urgoval konanie okresného súdu a žiadal o nariadenie termínov pojednávanií podaniami z 10. júna 2009, zo 7. apríla 2010, z 26. mája 2014 a z 22. júla 2014 doručenými do spisu okresného súdu. K sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ okrem týchto urgencií pripojil oznámenie okresného súdu zo 7. apríla 2005 o predpokladanom termíne pojednávania a zmene rozvrhu práce na okresnom súde, časť zápisnice o pojednávaní z 12. augusta 2013 a uznesenie okresného súdu č. k. 27 Cb 324/2005-522 z 30. júna 2014 o ustanovení znalca.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že jej predmetom je namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 324/2005.

Ústavný súd so zreteľom na § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním.

Podľa § 62 ods. 1 druhej vety zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“) účastník konania alebo strana v konaní môže podať sťažnosť na postup súdu, ktorá môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa zákona č. 757/2004 Z. z., alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prieťahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prieťahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prieťahov a ustanovuje za také prieťahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116

ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon č. 757/2004 Z. z. v § 64 ods. 1 ustanovuje, že účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prieťahy v konaní. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.

Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.

V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Sťažovateľ v prerokúvanej veci nepreukázal, že splnil požiadavku namietania prieťahov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov, ani neuviedol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde, na ktoré by mohol ústavný súd prihliadnuť a nevyžadovať splnenie tejto podmienky sťažovateľom.

Keďže ústavný súd z obsahu sťažnosti a ani z pripojeného spisu okresného súdu nezistil, že by sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v predmetnom konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a ani z jej obsahu nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde zo strany sťažovateľa došlo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Ústavný súd navyše uvádza, že sťažovateľ sa stal účastníkom konania od 20. mája 2010, teda iba od toho času mohli byť napadnutým súdom porušované jeho základné práva, a nie od začiatku súdneho konania, pretože od uvedeného času došlo k rozhodnutiu o zámene účastníkov konania.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu preukázanie podania sťažnosti na prieťahy v konaní podľa zákona č. 757/2004 Z. z. sa nevyžaduje, pokiaľ konanie na súde trvá viac ako 5 rokov.

Ústavný súd taktiež uvádza, že sťažovateľovi ostáva možnosť v budúcnosti podať sťažnosť na prieťahy v konaní proti postupu súdu, pokiaľ na to budú dané dôvody.

Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2015